

ברברה, אחת המייסדות, גורתה ונהרגה במרעה. סמוך למשק.

קבר שלישי הוקם במרחקמה מן המשק, באחד המקומות הנהדרים ביותר של ישראל, למרגלות הרמה השטוחה, עליה שוכנת שדה בוקר, משתרע הגוף שיופיו כמעט לא ייאמן של וואדי מורה, הנפתח אל הערבה. המבט, המחפה על פני המראה האגדתי של האדיות וגבעות, המבהיקות בכל הצורות ובכל הצבעים, נתקל באופק בהרי פטרה השגיאים, שם נהרג עם ארבעת חבריו איתן מינץ, איש שדה בוקר.

הסכנה הבטחונית אינה נובעת מן הבידואים של הסביבה, אלה יודעים בני המקום להסתדר, אינם רואים בעין יפה התערבות מן החוץ.

הגושק הוא חבר קבוע לאנשי המשק מחוץ לתחום בינם. אחרי רדת החשכה שולטים חוקי הבטחון גם במשק עצמו.

אנשי שדה בוקר אינם מרבים לשוחח על אורחם החדש, ששמו קשור כיום בעיני הדין שוב עם שם המשק. איש מהם אינו יודע עדיין בדיוק כיצד להתייחס לתופעת-טבע חזושה זו.

אין ספק שבי. גיי, יביא עמו כמה ברכות. איש במוסדות ההתישבות לא יוכל להתייחס באדישות לצורכי המשק בו שוכן אדם כה חשוב. הובר עלול להשפיע על זרם המים ועל זרם האשראי גם יחד.

אולם יש חשש שהברכה תהיה מהולה למדי. אם ישנו דבר אחד שהוא קדוש בשדה בוקר, הרי הוא מרחק מן הצפון, בידודת הבתולות. אם יביא עמו בי. גיי, זרם של תיררים אמריקאיים, עסקני מפלגות, שרים אובדי-עצות ומעריצים אחווי-התפעלות, עלול ייחודו של שדה-בוקר להימוג עם טירי טור המכוניות.

במרחק מה מן המשק נמצאת פינת-נוי מופלאה: מעין מוראטיק, החבוי בין קירות

במד'נה

העם גוליבר והגמדים

כל ילד בישראל מכיר את הסיפור על למור אל גוליבר שאיקלע לארץ הגמדים, הקטנים פי 12 מאדם רגיל. השבוע חזו אורחי ישראל בנדרס מתוקת של אותה עלילה, במ"ה הדורה למבורגים.

על המצע הממשלתי השתרעה דמותו של דוד בן-גוריון, כשעליה מטפסים עסקני מפ"ל לגה זעירים, מתרוצצים מנהיגי גמדים, מתחלקים עתונאים קטנים.

להמולת נגסים זו גרמה הודעתו של גולבר ביי. גיי, שעל אף כל ההפצרות עומד הוא לקום על רגליו, לנדוד לשדה-בוקר (ראה רפורטג'ה). אפשר היה לחשוב שמאו גומרו גמדים לא קרה להם אסון ענקי כזה. במקום שמעשהו הגדול של ראש הממשלה יהפוך לתרועת-חצוצרה, שתהדהד על פני המישור האנושי של המדינה, תקרא את הנור עד לחיקוי ולהתעררות, עשו הגמדים את הכל כדי להטביע את הקול בצווחות-אימה. הם השתדלו בכל כוחם ליטול כל תוכן מן המעשה, להעמיד לעיני העם כפועלת יאוש של אדם שבור ורצוף שירד מן הפסים. אם היתה דרושה הוכחה לעומק ההתנחנות אשר דוד בן-גוריון ביקש להימלט ממנה, הרי סופקה השבוע על-ידי מעריציו-עוצריו.

ראש הממשלה

אשרי המאמין

האדם נמורה-הקומה בחליפתו האפורה, ש' יצא משער הבנין המפואר של הועד הפועל, נראה עייף למדי. השאלה הגדולה היתה: ממה התעייף? האם מהנהלת עניני המדינה — או מפלגתו? היתה זאת השאלה שהטילה את צילה על כל המדינה. מעטים מאד האמינו כי בן-גוריון עייף באמת. אף כי הראה סימני עייפות חולפת בתמרונים האחרונים (הענין לט הור' 835), נראה הרבה יותר רענן מכל

הוא חברם הגאמן. אולם הכרירה שלפניהם היתה צרה ומגובלת. הסבירה השבוע את המבחר אישיות מפא"ית, בשיחה פרטית:

● משה שרת: בעל שם בעולם, אך אדם קפריסיווי, נתון למצבירוח תרופים, איש שקשה לעבוד איתו. שנוא במיוחד על הציר גימ'הכלליים, שחברם, ישראל רוקח, העליב אותו בשעתו בפומבי, באמרו ש"אינו בטוח אב שרת מבין הרבה בעיני חוץ, אך בעיני יני פנים אין הוא מבין כלום."

● גולדה מאירסון: אשה מכובדת, אך קיצונית ביותר בפולמוס, אינה די חזקה, לדעת חבריה, לעמוד בראשם.

● פנחס (פינינה) לבון: טכסיסן מפ"ל

מוזכיר מפא"י מאיר ארנוב. להתבטל בדיטה

לגתי מובהק, משכיל למדי (אוניברסיטה של ברלין), איש חזק, אך ציניקן גמור. מקובל על הבריות.

● דב יוסף: אדם רציני, לוחם אמיתי, גאמן לעצמו ולעקרונותיו, אך נוקשה חסר הגמישות הדרושה למשאומתן עם בני אדם. **איש השלום**. בצורה זו, לא בגלל היר תו הבולט ביותר, אלא כתוצאה מתהליך של חיטול האפשרויות האחרות, הוזקף הי מועמד אשכול יותר ויותר.

אשכול יכול להיות די גס-רוח, אולם הוא מצטיין בנטיה אמיתית למצוא לשון משרתת עם בני אדם, יכול להיות גמיש מאד במשאומתן, בניגוד לבני. גיי, ולבון, לא נהג להאשים את יריביו כ"סוכני המופתים", לקרוא להם "לכו למוסקבה" אין הוא נוטה למצבירוח קיצוניים, אלא למתינות מיושבת.

אמנם, לוי אשכול (לשעבר שקולניק), שנולד בעיירה ליד קיוב באוקראינה לחיכר יערות וסתנות בעל משק פרטי קטן, חסר ציחצוח אירופי. אולם יש לו השכלה יהודית יסודית, אותה רכש בחדר ובגמנסיה העברית בווילנא. מגרעתו הגדולה ביותר: יחסו לעובדות מקרי ביותר, אין הוא מהסס לערוב בנאומיו מציאות ודמיון, היתה זאת תכונה שהפריעה מאד לשר-האוצר, תזיק פחות לראשי-ממשלה.

פועל בנין מצויין. מעלתו הגדולה של אשכול הוא עברו החלוצי חיפה, נאמי נותו לכמה עקרונות יסודיים, דאגתו הכנה להתישבות ולבנין הארץ. יחסו זה לא היה רק תיאורטי: הוא הגיע לארץ כאיש העליה השנייה, חלה בקדחת, מננה עם ראשוני המי ארגונים של פועלי יהודה, היה בנין מייסדי משק דגניה ב'.

במשקו היה פופולרי ביותר, נודע כפועל בנין מצויין, אך נאלץ לעזוב כשהתמסר יותר ויותר לעסקי ההסתדרות. אחרי כמה שנים ניסה שוב לחזור לחברות במשק, הביא אליו את משפחתו, אך משנוכח לדעת ש"כתוצאה מכך אין הוא רואה אותה כבעט,

* יושב מימין, ח"כ מפא"י ברוך אוניה. ** אשתו הראשונה היתה רבקה מהרשק, ש' יצדה לו את נועה אשכול, הרקדנית הצעירה הידועה. אחרי שהתגרש ממנה נשא את עסי קרית הפועלות אלישבע פקלן (אינה קרובה של קודמו בתפקיד האוצר). שילדה לו שלוש בנות, חברת משק מפ"ס דבורה (24), תל' מידת הגמנסיה תמר (16), ועפרה (12).

שנתיים בשדה-בוקר, לא יוכל איש ממפא"י לעמוד נגד זוהרו האישי, דוד בן-גוריון יטול לידיו סמכויות מכרעות, ירחיק את העסקנים המזוקנים, יעלה לעמדת המפתח צעירים הנאמנים לו אישית.

ביום ספונטאני תחילה ניסו חברי הצמרת המבוהלת להכריח אותו לוותר על התכנית כולה. הם הישילו את עצמם שקריאה נרגשת מן השורה תשפיע עליו. אולם הי ביום לא עברה יפה, גרם לכמה תקריות מצ' חיקות, לדוגמה: עתון ערב פירסם את הי נוסח המלא של החלטת אסיפת-פועלים ספר' נטאנית חיפהאית לפני שהתקיימה. בי. גיי דחה מאמץ זה בבון גלוי.

כשנאשו מדרך זו, ביקשו עסקני מפ"ל

לגה להציל את אשר ניתן להציל: הם דר' שו שבי, גיי, יסבירו את פרישתו בצורה שלא תפגע במפלגה. על מזבח זה היו מוכנים ל' הקריב את דמות מנהיגם, לצייר אותו לעיני הציבור ככלי שבור. קרא הדור: על בן-גוריון להסביר את נימוקי פרישתו "לנוכח השמועות".

משום מה, אולי מתוך זלזול, נענה בי. גיי, לדרישה משפילה זו, חתם על מכתב ארוך למאיר ארנוב, מוזכיר-מפא"י הגמור והקרה. במכתב, אותו ניסח ארנוב עצמו בקווים כלליים, תיאר בי. גיי, את עצמו כאילו התי מוטטו עצביו, והוא יוצא למקום הקשה ו' המסוכן ביותר של ישראל כדי לנוח. היה זה מסמך מעורר רחמים — אילו הא' מין לו מישוהו.

ממשלה

אחד מי יודע?

(ראה שער)

לפי אגדה עתיקה, ביקש פרעה, מלך מצ' רים, לבחון את משה התינוק, לודא שאמנם אין הוא מבקש לרישתו. לשם כך שם לפניו התנינו כתר מלכות מוזהב וגחלת בוערת. הכוונה: אם יבקש התינוק רק צעצוע נוצץ, ישלח את ידו אל הגחלת, אך אם בוערת בו תאות השלטון וישלח את ידו אל הכתר, מוטב להרגו מיד.

לו הצליח מבחן זה היה משה נהרג, עם ישראל לא היה משתחרר ואזרחי ישראל היו, מן הסתם, בונים כיום מחנות צבאיים באזור מואץ למען נגיב. אולם שליח מיו' חד מטעם הקדוש-ברוך-הוא כיוון את ידי הילד אל הגחלת. הוא שם אותה בפיו ונע' שה כבד-פה. כתוצאה ישירה מכך ניצול משה, יצא עם ישראל מצררים והיתה לו, השבוע, ההזדמנות להחליט מי ימלא את כסאו של משה כראש-הממשלה.

ארבעה הכנים. לוי אשכול, בן 58, רחוק מלהיות ילד, ולכן עשה מעשה הרבה יותר מחובם מאשר משה התינוק. כשהושם לפניו למבחר כתר ראש-הממשלה והמפתח הנוצץ של משרד האוצר, שלח את שתי ידיו, ביקש ליטול את השניים גם יחד. הכ' ברי אשכול, שאינו כבד-פה, אלא להי' פך, מגלגל את דבריו במתיירות עצומה ומ' קוטעת: אין הוא יכול לקבל את התפקיד הראשון, מבלי להשאר לעצמו גם את השני. שרי מפא"י לא התלהבו כלל להפקיד שלטון כה מרוכז בידי איש אחי, אפילו

בי. גיי יוצא מהשיבה המכרעת במרכז מפא"י. לשבור את הכלי

חבריו על כורסת הממשלה. הוא לא נראה כאדם העומד לכרוע תחתיו תחת נטל המ' תחנות. להיפך, למקורביו היתה ההרגשה כי המתוחות דרושה לעצם בריאותו.

מהלומה קשה. אולם לא היה ספק שבי. גיי התעייף ממפלגתו. אחרי שהרוב כ' מפלגה מרד נגדו והצביע נגדו בענין הדגל האדום (העולם 815) חידש את הכרתו עם המציאות בתוך המפלגה. התוצאות היו מהלומה קשה בשבילו: המפלגה הצטיירה כנגד עיניו כבלתי-חלוצית, עייפה, כיו' עבדת לקארייריזם, מחפה על שחיתות.

מכאן באה המסקנה האישית: להינתק ל' זמן מה מן הממשלה ומן המפלגה, לתת לעסקנים המורדים להתבשל בדישה שהכינו לעצמם, ליצור דוגמה אישית חלוצית — ולחזור, בבוא המועד, כמושיע שיכפה את רצונו אחת ולהתמיד על המפלגה. אחרי שנה-

* מסעי גוליבר נכתב תחילה על-ידי מחברו, יונתן סוויפט (1667—1745) כסאטירה פולי' טית למבורגים, אך הפך בתרבות השנים ל' ספר החביב בעיקר על ילדים. ** עומד לידו מזכירו הצבאי, טגן אלוף נחמיה ארנוב.

הארץ

עליה לקברו של "זעק ארץ אהו" בה"ב בה"בימה" (כותרת בהצופה). ישראל רביש, תל-אביב

אחד המבקרים חת'אטרליים הרג אותה.

גבי דה-פיליס ביקשה ממנו "לע' לות אתה יחד ל'דוי' בקשה כזאת יכול לבקש רק 'משמרגיש את עצמו חלש בנין' (זמניס)

מרדכי דן, צח"ל

מי לא ?